7. Global Wellness Summit. Global wellness trends. 2020. URL: https://www.globalwellnesssummit.com/2020-global-wellness-trends/ (дата звернення: 19.03.2026).
8. Reger-Nash B., Smith M., Juckett G. Foundations of wellness. Human Kinetics, 2015. 256 p.
9. Ціватий, В.Г. Геополітична шахівниця в Центральній Азії XXI століття: дипломатія та азійський вектор зовнішньої політики провідних держав світу (теоретико-методологічний, геостратегічний та міжнародно-регіональний дискурси). *Теоретико-методологічні засади сучасних наукових досліджень: Колективна монографія.* Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2026. Розділ 4.1. С.109-130.
10. Ціватий В.Г. Концепт «дипломатична гурманістика» як інноваційна складова інституціональної моделі державного і дипломатичного протоколу, церемоніалу та етикету міжнародної ввічливості: креативний і теоретико-методологічний аспекти. *Креативний простір: Науковий журнал.* Харків: СГ НТМ Новий курс, 2026. Випуск 37. С. 36-46.

ORCID: 0000-0002-5378-7420
ORCID: 0000-0002-5619-3417

ВІРМЕНСЬКА ДІАСПОРА ТА ВНУТРІШНІЙ ТУРИЗМ У КОНТЕКСТІ ПІДПРИЄМНИЦТВА (НА ПРИКЛАДІ ЧЕСЬКОЇ КОМПАНІЇ «MARLENKA»)

Хачатурян Неллі Р. науковий співробітник, кандидат історичних наук
Межлумян Марта, аспірант
Інститут археології та етнографії НАН РВ
Відділ досліджень діаспори

У доповіді розглядаються взаємозв'язки між формуванням діаспори, феноменами соціального фактора та внутрішнім туризмом у Чеській Республіці на прикладі вірменської громади та підприємницької діяльності Геворга Аветисяна – засновника всесвітньо відомої чеської кондитерської компанії «Марленка». Вірменська присутність на чеських землях стала помітнішою після розпаду Радянського Союзу на початку 1990-х рр., що зумовило виникнення порівняно нової діаспоральної громади, що проходить через процеси трансформації, динаміки ідентичності та соціальної інтеграції.

У подібних умовах ключові особистості відіграють значну роль у конструюванні колективної ідентичності та у посередництві між етнічною меншістю та приймаючою більшістю. Геворг Аветисян широко відомий як

найбільш значущий представник вірменської громади в Чеській Республіці та одночасно як один із провідних підприємців країни.

Виробництво «Марленки» у місті Фрідек-Містек розглядається як приклад того, яким чином підприємницькі ініціативи перетинаються із сучасними формами внутрішнього туризму. Майданчик сформувався як гібридний туристичний напрямок, що поєднує елементи індустріального туризму, гастрономічних практик, екскурсій фабрикою для туристів та шкільних груп, а також рекреаційну інфраструктуру, включаючи загальнодоступний парк для відпочинку. Подібні активності відображають актуальні тенденції внутрішнього туризму, орієнтовані на короткі поїздки, сімейні формати та освітнє дозвілля.

Поєднуючи підходи досліджень діаспор та туризму, робота показує, як локально вкорінені підприємства та впливові соціальні фактори серед діаспоральних спільнот можуть сприяти розвитку регіонального туризму, одночасно зміцнюючи наративи культурної інтеграції та соціальної згуртованості в рамках внутрішнього туризму.

УДК 640.4:659.126
ORCID: 0000-0003-1573-7710

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У СФЕРІ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Ахмедова О.О., доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри туризму та готельно-ресторанного бізнесу
Жарова А.Є, здобувач вищої освіти
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: цифрові технології, готельно-ресторанний бізнес, системи управління готелем, персоналізований сервіс, мобільні додатки, безконтактні технології.

Цифрові технології залишаються основним драйвером економічного зростання та умовою модернізації різних секторів економіки. Багато країн докладають значних зусиль для розвитку інформаційної інфраструктури та підвищення доступності цифрових послуг для населення, таких як послуги електронних платежів та електронної комерції, інтернет-торгівлі та Інтернету речей (IoT), краудфандингу, інтернет-банкінгу тощо. Вони також відіграють ключову роль у трансформації готельно-ресторанного бізнесу. Зокрема, у 2025 році близько 96% готелів світу інвестували у безконтактні технології, тоді як 76% підприємств вже планують впровадження штучного інтелекту. Використання цифрових систем дозволило підвищити ефективність операцій до 30% і зменшити навантаження на персонал до 70%. Водночас близько 77% гостей